

MLA vliegen

Jolmer Tilstra; enthousiast MLA-vlieger, YouTuber, modelvlieger en adviseur in Hollywood

Jolmer Tilstra uit Hantum (Friesland) is een enthousiaste vlieger die alles uit zijn hobby haalt wat erin zit. Hij is actief op YouTube met zijn eigen kanaal ForFun-Flyer en voor de film Dunkirk (2017) en TENET (2020) werd hij door de filmmakers in Hollywood gevraagd te assisteren met de vliegscènes. Tijd om eens met hem een gesprek te hebben aan de keukentafel.

Tilstra's vliegtuig, een TL Ultralight TL-96 Star van Tsjechische makelij, staat op vliegveld Drachten dat ten tijde van ons interview in januari gesloten is vanwege de coronamaatregelen. Vandaar die keukentafel.

'Als kind was ik al geïnteresseerd in wetenschap en techniek,' vertelt Tilstra (42). 'Ik was altijd aan het knutselen met van alles en nog wat. En natuurlijk was ik specifiek in de luchtvaart geïnteresseerd, ik bouwde zoals zoveel jongens vliegtuig-

modellen, in begin zelfs van alleen papier en karton.' Maar Tilstra ging verder met zijn hobby. Hij sloot zich aan bij de Dokkumer Modelvliegclub en werd modelvlieger. Het unieke van Jolmer was en is nog steeds dat hij zijn eigen modellen bouwde, naar voorbeeld van een echt vliegtuig, op schaal. Die hobby, of gave (want dat is het ook) bracht hem in contact met veel mensen in de vliegwereld, op hoog niveau. Een voorbeeld: Hij bouwde de F-35 na, de Joint Strike Fighter, die nu op Leeuwarden gestationeerd is. Een helemaal waarheidsgetrouw model met een echte straalmotor. Tijdens de Luchtmachtdagen op Volkel in 2013 werd hem gevraagd het model voor het eerst aan het grote publiek te tonen. Ook de testvlieger van Lockheed Martin, Billie Flynn, uit Amerika die aanwezig was, viel bijkans om van verbazing, toen Jolmer ook nog eens meedeelde dat het model van de F-35 echt vloog met de turbinemotor

van 40 pk. Niet alleen de bezoekers van de Luchtmachtdagen mochten het F-35 model aanschouwen, ook de leden van de NIDV (de branchevereniging Nederlandse Industrie Defensie en Veiligheid), de staf van de Koninklijke Luchtmacht en o.a. de USAF behoren tot de bewonderaars van deze 'kleine F-35'.

Vliegen boven het mooie Friese landschap . Foto's: Jolmer Tilstra.

Filmopnamen voor de film *Dunkirk*

Maar het mooiste kwam toen hem in 2016 gevraagd werd mee te werken aan de filmopnamen voor de film *Dunkirk*, over 'Operatie Dynamo', de evacuatie van de geallieerde troepen uit Duinkerke in 1940. Een deel van de opnamen werd gemaakt in Urk, waarbij de filmmakers dankbaar gebruik hebben gemaakt van Jolmers

ervaring op het gebied van vliegtuigmodellen. 'Ik kan helaas geen details openbaar maken vanwege strikte geheimhouding. Wat ik wél kan delen is dat het ontzettend gaaf was om te doen en deze klus geleid heeft tot meer werk voor en in Hollywood.' Bij de Nederlandse presentatie van de film in Amsterdam behoorden Jolmer en zijn vrouw tot de speciale genodigden. Zo maak

je nog eens iets mee als je maar gedreven genoeg bent met je hobby.

Voorkeur voor MLA-vliegen

Jolmer Tilstra heeft heel bewust voor de MLA-vliegerij gekozen. 'MLA-vliegen is gewoon een stuk voordeliger dan motorvliegen. Je hebt je brevet sneller en goedkoper (hoewel de theorie tegenwoordig hetzelfde is als bij PPL) en je vliegt in vliegtuigen die niet of nauwelijks onderdoen voor de GA-vliegtuigen, qua instrumentatie, motorvermogen, snelheden etc. Bovendien heb je, als je zelf een vliegtuig wilt aanschaffen, de keus uit heel veel modellen. Het brandstofverbruik van een Rotaxmotor waar de meeste MLA-kisten mee uitgerust zijn is veel lager dan van een GA-kist, de benzine (MOGAS) is goedkoop vergeleken met 100LL, de geluidsemisatie van MLA's is minder en zo zijn er nog een heleboel meer voordelen te noemen.'

Leer-Papenburg (EDWF)

Tilstra behaalde zijn brevet op vliegveld Leer-Papenburg bij Northwest Air Service (NOWAS) in 2008. 'Ik had een lespakket genomen voor € 4000. Met 30 uur vliegen had ik in een half jaar mijn brevet. Een Duits

Jolmers Nederlands geregistreerde MLA, een Tsjechische TL-96 Star. Volledig composiet vliegtuig, in Tsjechië ontworpen en gebouwd door TL Ultralight, aangedreven door een Rotax 912 ULS (100 pk). Foto's: Jeffrey Klaaijzen.

brevet dat alleen geldig is op een Duits-geregistreerde MLA.'

Volgens Jolmer zou dat allemaal anders geregeld moeten worden. 'De MLA-vliegerij zou toch gewoon onder EASA, of Europese regelgeving moeten vallen en niet zoals nu onder nationale regelgeving, waardoor je voor elk land weer andere voorwaarden hebt?'

'Bovendien is het ook vreemd dat je een MLA-brevet, met al die uren die je hebt (Jolmer heeft zo'n 265 uur geklokt) niet kunt omzetten in een EASA PPL(A). Daarvoor moet je wéér helemaal vanaf het begin lesuren op een GA-kist maken. Echt onzin. Daarnaast zijn veel GA-vliegtuigen niet veel complexer dan de gemiddelde, moderne MLA. Bovendien zijn er vliegtuigen die zowel als MLA en GA-kist gebruikt worden. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het type Tecnam P92 Echo, die op vliegveld Drachten als MLA wordt gebruikt en op vliegveld Teuge rondvliegt met GA-registratie'.

TL Ultralight TL-96 Star

Hoe dan ook, Jolmer kocht twee jaar geleden, om van de problemen af te zijn, een Nederlands geregistreerde MLA, een Tsjechische TL-96 Star. Een volledig composiet vliegtuig, in Tsjechië ontworpen en gebouwd door TL Ultralight, aangedreven door een Rotax 912 ULS (100 pk). Het vliegtuig stamt uit 1999 en Jolmer, die zoals te concluderen valt uit het voorgaande, behoorlijk technisch is heeft hem zelf flink onderhanden genomen. Restauratie is

een groot woord, maar de kist is als nieuw, en voorzien van moderne avionica, zoals de nieuwste Garmin G5.

Toch Nederlands brevet moeten halen

Jolmer kwam erachter dat je op de lange duur niet met een buitenlands geregistreerde MLA die in Nederland gestationeerd is mag vliegen. 'Ik moest dus mijn Duitse MLA-brevet omzetten in een Nederlands brevet. Ik dacht dat dat gemakkelijk zou gaan, maar het werd me al gauw duidelijk dat dat niet zo was. Aanvankelijk leek alles goed geregeld te zijn en kon ik via de KIWA een gelijkstelling aanvragen, van het Duitse naar het Nederlandse MLA-brevet. Maar na de derde keer bleek dat volgens de KIWA, zonder daarover met mij vooraf gecommuniceerd te hebben, ineens niet meer mogelijk te zijn.'

Afgelopen zomer behaalde Jolmer zijn Nederlandse brevet, het zgn. RPL-MLA. 'Daarvoor moest ik dus de volledige Nederlandse syllabus met o.a. 30 vliegreuren doorlopen, opnieuw theorieles volgen en daarvan alle examens doen, volgens PPL(A). Niet normaal.'

Het gekke is – en dat steekt Tilstra wel – dat een PPL-er met een paar lesuren op een MLA-kist en praktijkexamen zo zijn MLA-brevet kan behalen. 'Daar klopt toch iets niet. Je zou verwachten dat die route bi-directioneel is, temeer daar die vliegtuigen zo langzamerhand min of meer gelijkwaardig zijn. Een piloot met PPL(A) mag zelfs dat brevet geldig houden door te vliegen op een MLA. Waarom kan iemand met RPL-MLA, met een paar uurtjes omscholing naar een specifiek

Foto's: Jolmer Tilstra en Jeffrey Klaaijsen.

vliegtuigtype, dan niet PPL(A) halen, zonder wéér de hele opleiding opnieuw te moeten doen?’

ForFunFlyer

Zoals gezegd is Tilstra erg actief met de promotie van de vliegerij. Hij heeft een eigen bedrijf in de IT (Evenredig) en vanuit zijn IT-kennis en achtergrond in andere media en geïnspireerd door grote luchtvaartvloggers zoals FlightChops, Mike Patey, Trent Palmer en anderen, startte hij het YouTube kanaal ForFunFlyer. Als onbezoldigd ambassadeur voor de vliegsport, met

name voor de MLA- en LSA-scene, deelt hij hier zijn passie voor de kleine luchtvaart en die van anderen. ‘Het is dus niet zo dat ik via ForFunFlyer alleen verhalen van mijzelf deel, maar juist ook anderen er bij betrek. Alles ter inspiratie voor anderen en voor de bevordering van saamhorigheid binnen de kleine luchtvaart.’ De voertaal in de video’s is Engels.

Inmiddels heeft hij zo’n 4.000 abonnees (Even tip voor de lezer: zoek het maar eens op. Gewoon in YouTube ‘ForFunFlyer’ intikken, en je abonneren natuurlijk). Jolmer geeft veel tips en wetenswaardigheden.